

До Научното жури
по процедурата за професор
по Конституционно право
ЮФ на СУ „Св. Кл. Охридски“

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Веселин Христов Цанков

Относно: Научните трудове за участие в конкурс за професор
по Конституционно право, обявен в ДВ, бр. 13/17.02.2015 г.

Кандидат: доц. д-р Пламен Веселинов Киров

Област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление: 3.6. Право

Специалност: Конституционно право

Юридически факултет

СУ „Св. Климент Охридски“

гр. София

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

Със заповед на ректора на СУ „Св. Климент Охридски“ съм определен за член на научно жури, който да представи становище. След запознаване с представените документи установих, че са спазени изискванията и сроковете относно хода на процедурата. Кандидатът има респектираща професионална и творческа биография. Има специализации в чужбина. Чел е лекции в няколко университета в България. Има двама успешно защитили докторанти.

2. Актуалност на темата на хабилитационния труд

Монографията „Конституиране на представителното управление в България“, С., 2015г. (554 стр.) е цялостно изследване на конституционния фундамент на съвременното представително управление. Резултатите са оригинални. Демонстрирана е широка култура и задълбочен професионален подход.

3. Основни характеристики на представения труд

3.1. Общи бележки

Основно място в изследването е посветено на различните модели на избирателни системи, партийни системи и представителни събрания. Подробно и задълбочено са представени и анализирани историческото развитие, правните уредби в различните периоди от време, дебатите върху избирателните системи, политическите партии и представителното управление. Еволюцията на политическото представителство се разглежда във връзка със съвременната концепция за народния суверенитет и роля на политическите партии. Поставен е акцент върху въпросите: Как по – демократично да бъдат избирани управляващите на база исторически опит, традиции и настояще? По какъв начин да се изработват, финансират, организират и изпълняват политически програми и решения? По какъв начин трябва да се реализира политическата отговорност? Хабилитационният труд има за предмет на изследване същността и ролята на изборите, избирателните системи и практики, правото на политическо сдружаване в Република България и упражняване на представителната власт. Упражняването на правото на политическо сдружаване е основна предпоставка за функциониране и развитие на политическия процес. Споделям изводите на автора: „Въвеждането на демократични принципи в избирателните и партийни системи е важна гаранция за функционирането на съвременното представително управление....и по нататък.... критериите за избор на основите на избирателната

система са политически, а не технически, тъй като избирателната система поначало представлява средство за постигане на целите на конституционното управление...“.

3.2. Конкретни бележки. Обем и структура на монографията

Монографията е в обем от 554 страници (включващи съдържанието и библиографията). Хабилизационният труд в структурно отношение се състои от въведение, три глави, с подраздели и заключение. Въведението е особено сполучливо. То съдържа не само обичайните съставки и елементи, но и особен емоционален заряд, редица сериозни интелектуални предизвикателства и заявки. Първата глава е посветена на избирателните системи – възникване, демократични принципи, приложението им в България. Във втората глава се разглежда същността на политическите партии, тяхната динамика; взаимодействието между избирателни и партийни системи. Особено значим е актуалният анализ на състоянието, тенденции и перспективи за развитие на политическите партии във връзка с представителното управление. Науката и практиката се нуждаят от комплексни изследвания на актуалните философски, политически и правни аспекти на функциониране и развитие на правото на политическо сдружаване. В третата глава се разглеждат въпросите на модела на представително управление в Република България. Правната уредба на финансовото и имущественото осигуряване на политическите партии, на изборите е от съществено значение за демократичното функциониране на представителната ни система на управление. За написването на хабилизационния труд е използвана литература от български и чуждестранни автори. Сполучливи са аналитичният преглед на практиката на Конституционния съд отнасяща се до политическите партии и избирателните права и изводите, до които достига автора. Направена е съпоставка между българското и чуждестранното законодателство, посветено на политическите партии, политическото представителство и изборните процеси. В изследването се съдържат предложения за усъвършенстване на правната уредба. Заключение би трябвало да бъде доразвито, за да могат още по-сполучливо да се открият констатациите, изводите и препоръките, до които достига авторът.

4. Конкретни приносни моменти в изследването: Отговарят на ЗРАС и ПП на ЗРАС, чл. 117, т. 8 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“. В труда се прави задълбочен аналитичен преглед на избирателните системи, техните отражения и непосредствено въздействие върху политическата и представителната система на

Република България. Извежда се значимостта на изборните права, системи и практики. Поставен е акцент на правото на политическо сдружаване за демократичните общества. В изследването се обосновават разликите между политическите партии и останалите политически субекти, които биха могли да насочат, фокусират и засилят общественото мнение към важен обществен въпрос. Упражняването на правото на политическо сдружаване е една от предпоставките за демократични избори, за добре функциониращо представителното управление. Създаването на гаранции за упражняване на правото на политическо сдружаване може да се разгледа и като гарант за защитата на основните конституционни права на гражданите. Политическите партии са основен субект, на който конституцията отрежда правото да участва и сформира състава на публичните висши държавни органи. Изследват се концептуалните и актуални въпроси на вътрешнопартийната демокрация, конституционните ограничения и т.н. Представят се, както недостатъците в сегашните системи (изборителни, политически, представителни), така също и пътища, методи и средства за преодоляване на аномалиите (олигархични тенденции, бум на „партиен плурализъм“, „партийно инженерство“, „големите донори“, „кризата в традиционните партии“, „политическата мимикрия“, „политическата аристокрация“, „купуването на гласове“, „контролиран вот“, „разсейване на гласове“, „ролята на така наречените местни партии“ и други проблемни политики, правни уредби и области на проявления).

5. Обща оценка на съдържанието на хабилитационния труд и използваните методи на научно изследване

Изследването доказва по убедителен начин много доброто познаване на теоретическия и практическо-правен аспект на въпросите свързани с изборните процеси, с правото на политическо сдружаване и най-вече представителното управление. Това се потвърждава от правния анализ, от критичния преглед на практиката на Конституционния съд. Проучени и използвани са изследователски тези, становища и решения на съдилища, основни теоретични достижения по темата в европейски контекст. Във връзка с всичко посочено до тук, хабилитационният труд трябва да се оцени като актуално, задълбочено научно изследване на съществени и значими конституционноправни въпроси.

Същевременно могат да бъдат направени и предложения за усъвършенстване на представения труд. Ето и някои по-конкретни бележки:

1. Въведението е интригуващо и многообещаващо, съдържанието също, но заключението се нуждае, според мен, от доразвитие в насока много по-отчетливо открояване на основните заключения, изводи и предложения на автора.
2. Да се обосноват още по-конкретно и по-задълбочено да се доразвият предложенията De lege ferenda на база на прегледа, анализа, констатациите, изводите до които достига автора (стр. 130 – германския модел на избирателна система; стр. 170 по въпросите на така наречената „уседналост“; стр. 271 изводите за избирателната система; стр. 275 изводите за политическата система; стр. 447 за „политическото номадство“.
3. Да се доразвие и конкретизира позицията на автора по проблема за „политическата лоялност“ и за последиците при нейното неспазване, за „свободния мандат“ и за „партиен императивен (условно свободен) мандат“ стр. 443....
4. Да се доразработи въпроса по какъв начин могат да бъдат ограничени необосновано големия брой политически партии и местните политически партии с неприкрити бизнес цели.

6. Заключение: Настоящият труд е своеобразен синтез, обобщение и еманация в достиженията на автора до този момент. Кандидатът е представил 16 публикации по темата на хабилитационния труд. Те заедно с представения хабилитационен труд показват задълбочен и траен научен интерес на кандидата в областта на изборното право и избирателните системи, правата на човека, правото на политическо сдружаване, представителното управление. Като имам предвид направената положителна характеристика на хабилитационния труд и възможностите на кандидата за самостоятелно разработване на не лек в правно-техническо и практическо отношение проблем с особена актуалност, убедено **ПРЕДЛАГАМ** на **Научното жури да присъди на кандидата доц. д-р Пламен Веселинов Киров академичната длъжност „професор по Конституционно право“ в ЮФ на СУ „Св. Климент Охридски“ - Област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки; Професионално направление: 3.6. Право.**

гр. София, 12.05.2015 г.

проф. д-р Веселин Христов Цанков